

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNIŠTVO
34135 Trst, Vicolo d. Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 35.000
Letna inozemstvo Lir 50.000
Zračna pošta inozemstvo Lir 80.000
Poštno čekovni račun: šte. 11234499

Leto XL. - Štev. 11 (1990)

Gorica - četrtek, 17. marca 1988 - Trst

Posamezna številka Lir 800

Laiki v današnji Cerkvi

V četrtek 10. marca je bilo v Katoliškem domu v Gorici predavanje dr. Draga Ocvirka. Prišel je iz Ljubljane, da nam govori o laikih na zadnji škofovski sinodi in njihovih naloga po njej. Toda laikov je prišlo k predavanju prav malo. Ali jih sedanje gledanje Cerkve na laike nič ne zanima? Zato bomo tu skušali podati nekaj vodilnih misli in upanju, da bo kdo od laikov to tudi prebral.

LAIKI V PRETEKLOSTI CERKVE

Zadnji vesoljni cerkveni zbor pomeni veliko prelomnico tudi glede laikov v Cerkvi. Do zadnjega koncila so namreč bili laik v Cerkvi premalo cenjeni. V srednjem veku se je v soglasju s tistimi časi in tisto miselnostjo izoblikovalo mnenje, da naj laiki v Cerkvi molčijo; oni so le poslušajoča Cerkve. Vso oblast in vse pravice v Cerkvi so si prevzeli duhovniki in redovniki. Svetna družba je dolga stoletja bila razdeljena na vladajoči razred (vladarji in plemstvo) ter na tlačane. Podobno je bilo v Cerkvi: kler je bil privilegiran razred, ljudstvo pa le čreda božja. Takšno pojmovanje se je nekako uzakonilo zlasti po tridentinskem koncilu kot protitež protestantizmu. Ta je odkazal laikom popolno vlogo v Cerkvi, saj so ti izbirali svoje pastore, smeli so razlagati sv. pismo, voditi božje ljudstvo. M. Luter je namreč zanikal zakrament mašniškega posvečenja in vsako razliko med verniki v Cerkvi. Vsi smo enaki v Kristusu v Cerkvi, ni hierarhije.

Nasproti takemu gledanju je Cerkve na tridentinskem koncilu in pozneje začela v drugo skrajnost. Ves poudarek je stavila na kler in hierarhijo ter laike porinila v povsem podrejen vlogi. Tako je nastalo razlikovanje med »poslušajočo in učeno Cerkvijo«, ki je bilo v vseh starih katekizmih. Še sv. Pij X. je učil, da eni (kleriki) v Cerkvi vodijo, drugi (laiki) so vodeni, oz. eni učijo, drugi poslušajo.

Takšno gledanje ni izhajalo od Kristusa in ne od prave Cerkve, temveč je bilo posledica kulturnih razmer in družbenih odnosov skoro do zadnjega koncila. To razlikovanje v Cerkvi ni bilo Kristusovo, ki je rekel: »Sin človekov ni prišel, da bi mu služili, temveč da bi služil.« Tudi ni bilo gledanje cerkvenih očev, saj si je sv. Gregor Veliki privzel pridevek »servus servorum Dei«, služabnik služabnikov božjih. Pozneje so papeži kot svetni vladarji to radi spregledali. Tudi ni bilo gledanje sv. Avguščina, ki je dejal: »Če me je strah, kar sem za vas, pa mi je v tolažbo, kar sem za vami. Za vas sem namreč škof, z vami sem kristjan. Ono je ime službe (officij), to milosti; ono je ime nevarnosti, to zveličanja.«

SODOBNO GLEDANJE NA LAIKE

Tega neskladja se je Cerkve živo zavedala na II. vatikanskem vesoljnem cerkvenem zboru, oziroma še prej se je tega zavedel Janez XXIII., ki je cerkveni zbor sklical. Zaradi tega so na koncilu posebej razpravljali o laikih v Cerkvi. Mislim, da je bilo to prvič v zgodovini Cerkve, da so na vesoljnem cerkvenem zboru posebej razpravljali o laikih. V konstituciji Lumen gentium (O Cerkvi) je 4. poglavje v celoti posvečeno laikom. »Ko je koncil pojasnil naloge hierarhije, rad obrne svojo pozornost na stan tistih, ki se imenujejo laiki... Laikom, naj bodo moški ali ženske, glede na njihov položaj in poslanstvo posebej pripadajo nekatere stvari, katerih temelje je, zaradi posebnih okoliščin našega časa, treba bolj skrbno pretresti.« Potem je še en koncilski dokument o laikih »Apostolicam actuositatem« (Apostolat laikov).

Koncil razlaga: »Pod imenom laiki razumemo vse vernike razen udov svetega reda (duhovnike) in redovniškega stanu, ki so bili s krstom včlenjeni v Kristusa in s tem uvrščeni v božje ljudstvo. Ti verniki so s krstom na svoj način postali deležni Kristusove duhovniške, preroške in kraljevske službe in izvršujejo svoj delež poslanstva celokupnega krščanskega ljudstva v Cerkvi in v svetu.« Koncil

tukaj priznava, da so laiki v moči sv. krsta na svoj način sodeležni Kristusove duhovniške, preroške in kraljevske službe. Te službe niso privilegij hierarhije, temveč so pri teh službah sodeležni vsi krščani, tudi laiki, tako moški kot ženske. V naslednjem koncilu bolj podrobno govori in razlaga, kako so tudi laiki poklicani, da v moči krsta, ki so ga prejeli, vršijo, združeni s Kristusom, omejene službe duhovništva, preroštva in kraljestva.

ŠKOFOVSKA SINODA O LAIKIH

Koncilski nauk o laikih je pa bil premalo izdelan, zato se je 20 let po koncilu čutila potreba, da se ta nauk poglobi in dodela. V sledila tega je v lanskem mesecu oktobru bila sklicana posebna škofovska sinoda, ki je razpravljala samo o laikih v Cerkvi. Sinode se je udeležilo 232 škofov iz celega sveta, ter 60 laikov, med njimi 27 žensk. Šlo je za to, kako uresničiti v življenju Cerkve poklicanost laikov k soudeležbi Kristusove duhovniške, preroške in kraljevske službe. Prišlo so na dan velike razlike v različnih delih sveta. V Tretjem svetu oz. v mladih Cerkvah v misijonih je soudeležba že močno izpeljana, v starih krščanskih deželah pa gre še vedno precej po starem. V Ameriki pa gredo pogosto predaleč, posebno kar se tiče duhovništva žensk. Ob tem vprašnju se je tudi sinoda ustavila. Vsekakor sta se na sinodi izoblikovali dve težnji: ena želi, naj ostane kot je, druga pa naj se Cerkve deklariralizira, to je naj dobijo laiki večje pristojnosti tudi znotraj cerkvenih struktur. Ali kratko: naj bo tudi v Cerkvi več demokracije in naj bo dana večja odgovornost laikom.

Svoje sklepe je sinoda predala sv. očetu, ki jih pa do sedaj še ni objavil.

Vsekakor mesto krščanskih laikov ni toliko znotraj cerkvenih struktur, temveč v javnem življenju, ali kot se izraža koncil: »Laiki so poklicani predvsem k temu, da po njih postaja Cerkve pričujoča in dejavna na tistih krajih in v tistih okoliščinah, kjer more Cerkve samo po njih postati sol zemlje.«

MAŠNIŠTVO ZENSKE

To vprašanje je posebno živo v ZDA. Marsikdo ga zagovarja, češ vsi smo enaki v Cerkvi. Zakaj bi tudi ženske ne mogle prejeti mašniškega posvečenja? Kristus in apostoli so bili pod vplivom kulture svojega časa, pravijo, zlasti judovstva, zato niso imeli ženske za enakovredno z moškim, torej vredno prejeti tudi zakrament mašništva.

To ne drži. Kristus je bil gospodar tudi sobote. Trej ni bil pogojen od ljudstva. Apostoli so podrli pregrajo med judovstvom in poganstvom, med moškimi in žensko. »Vsi smo eno v Kristusu Jezusu.« Je zapisal ap. Pavel. Če so bili Kristus in apostoli tako suvereni v najbolj kočljivih vprašanjih, kako da bi se dali vplivati ob manj pomembnem vprašanju mašništva žensk? Zato smemo sklepati, da je volja Kristusova, naj bodo mašniki samo moški. V tem so posebno trdne vse vzhodne Cerkve.

K. H.

Socialisti za utišanje manjših strank

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti odločno zavrača socialistični predlog reforme deželnega volilnega zakona, ki so ga 1. marca predložili v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine načelnik socialistične svetovalske skupine Zanafagnini, deželni tajnik PSI Saro in svetovalci Cinti, Ermano ter Francescutto.

Če bi ta zakon sprejeli, bi bili iz deželnega sveta na podlagi izidov zadnjih deželnih volitev izključeni Slovenska skupnost in Proletarska demokracija. Socialisti namreč predlagajo, da sme izkoriščati glasove iz deželnega kotla ostankov le tista stranka, ki je nastopala v vsaj treh okrožjih in ki je skupno prejela glasove za vsaj en teoretski deželni količnik. Te

„Anschluss“ pred 50 leti

V petek 11. marca ob 11,10 se je cela Avstrija ustavila za eno minuto: v molku so se spomnili dogodkov pred 50 leti, ko je Hitler poslal svoje čete, da so zasedle avstrijsko republiko, nakar je on dne 14. marca na Heldenplatz-u na Dunaju razglasil Avstrijo za nemško deželo za večno združeno v Tretjem Reichu (Anschluss). Na istem trgu je v petek predsednik Kurt Waldheim položil venec v spomin vsem žrtvam nacizma. Pozneje je sledila svečanostna seja parlamenta in vlade v Hofburgu, kjer sta najprej spregovorila ministrski predsednik Vranitzky in zunanji minister Mock.

KAKO JE HITLER PRIKLJUČIL AVSTRIJO

Avstrijo imajo kot prvo žrtev nacizma, vendar je bila to le do neke mere. Ko so nacistične čete vdrle na avstrijsko ozemlje in korakale potem do Dunaja, so jih povsod spremljali z navdušenjem in po celi poti ni padel niti en sam strel. Pohod nemške vojske do Dunaja je bil zmogosten pohod. Ko so pozneje razpisali plebiscit, ki naj potrdi pripadnost Avstrije Tretjemu Reichu, se je izrekla za to velikanska večina Avstrijcev. Res je, da je bil to »plebiscit« kot so ga poznale in ga poznajo vse diktature, vendar je nesporno dejstvo, da je ogromna večina prebivalstva z veseljem sprejela nacistično. To so priznali tudi nekateri govorniki v Tinjah, kjer so imeli več predavanj na temo, kako so Avstrijci sprejeli nacistično okupacijo. Neka predavateljica je priznala: »Taktar sem bila dijakinja, stara 20 let in sem v Hitlerju videla boga.« Pa ne samo ona, tako so menili premožni Avstrijci. Celo taktarna cerkvena hierarhija s kardinalom Innitzerjem je z naklonjenostjo sprejela nacistično. Šele pozneje so se avstrijski Cerkvi odprle oči kot mnogim drugim. A bilo je prepozno.

KOROŠKI SLOVENCİ POD NACIZMOM

Tisti, ki so se poleg Judov prestrašili nacistov, so bili koroški Slovenci. Ti so se kakor Judje dobro zavedali, kaj jim prinaša novi režim. Kmalu so namreč pregnali iz južne Koroške vse slovenske duhovnike, številne tudi zaprli skupaj z intelektualci. Ne dolgo zatem se je začelo izseljevanje slovenskih zavednih družin. Morali so vse pustiti, vzeti s seboj le najpotrebnejše in iti v neznano usodo. Na njihove domačije so hitlerjanci naselili nemške družine. Leta 1944 so se tudi na južnem Koroškem pojavili partizani, posebno na področju Karavank. Za prebivalstvo se je začelo novo trpljenje, ker so bili osumljeni sodelovanja s partizani. Iz tistih časov so žrtve iz Sel, ki so jih menda 13, sodili na Dunaju in potem objavlili. Pa še toliko drugih žrtev je bilo.

NA KOROŠKEM SO NACISTI OSTALI

Vojna se je končala; izseljenci so se vrnili na svoje domove, toda povojna avstrijska republika jim nikoli ni dala zasluženega zadoščanja. Na Koroškem so nacisti ostali in se poskrili. Zlasti je ostala mrznja do Slovencev, ki je povsod pri-

sojna. Sedaj se kaže v tem, da hočejo odpraviti dvojezično šolstvo. Nacistični Heimatdienst je to sprožil, svobodnjaška stranka to podpira in iz strahu zaradi glasov ali iz tihega prepričanja sta pristali na to tudi obe večinski stranki, socialistična in ljudska (Volkspartei). Slovenci bijejo skrajni boj, da bi do tega ne prišlo. V tem so z njimi solidarni vsi ostali Slovenci v Jugoslaviji in v zamejstvu. Saj gre za novo krivico do rojakov na Koroškem.

NOVE KRIVICE ZA SLOVENCE NA KOROŠKEM

V tem boju so jih podprli tudi slovenski rojaki v svobodnem svetu. Slovenska ljudska stranka s sedežem v Buenos Airesu je naslovila na avstrijskega zunanjega ministra Mocka protestno pismo, v katerem pravi: »V času, ko se spominjamo, kako je pred 50 leti pričel nacizem svoj osvajalni pohod po Evropi, z zlomom avstrijske neodvisnosti in demokracije in kako je istočasno pričel uničevati slovensko prebivalstvo na Koroškem, z zaskrb-

ljenostjo spremljamo kot Slovenci, kot demokrati in kot kristjani dogodke, ki v tej deželi ponovno prizadevajo kulturno rast slovenskega ljudstva... Prosimo vas, da ne sklepate o kulturnem življenju Slovencev na Koroškem, ne da bi pri tem upoštevali njih pravice in želje.«

Oglasil se je tudi Slovenski narodni odbor, ki povezuje vse demokratične Slovence v izseljenstvu, in poslal dve podobni pismi na predsednika zvezne vlade Vranitzkyja ter na tajnika Socialistične stranke Petra Jankovitscha. Med drugim opozarjajo: »Podrejeni položaj (koroških Slovencev) se zdaj kaže ob pripravah na zakonsko reformo šolstva na jezikovno mešanem področju južne Koroške. V zaskrbljenosti za neovirano možnost nadaljnje celotne integriranosti v družbi Slovenci posebno obžalujejo, da se jim pri preučevanju vzgojnega sistema ne daje primerna vloga in da niso pritegnjeni k pogajanjem kot enakovreden partner...«

Koroškim Slovincem se ob 50-letnici nacistične zasedbe Avstrije obetajo nove krivice.

Trenutna scena jugoslovanske agonije

POSNEMAJO NAS!

Kljub nekaterim neobetavnim izgledom za prihodnost, ki temeljijo na napadih jugoslovanskih oboroženih sil in drugih dogmatski stalinističnih klik iz zvezne in nekaterih republiških uprav na slovensko demokracijo prebujanje, pa moremo reči, da se demokracija v Sloveniji vseeno počasi in v velikih mukah vendarle rojeva.

Dogajajo se reči, ki bi jih pred enim letom največji optimisti ne mogli napovedovati. Spomniti se je potrebno samo ogorčenja po drugih republikah in na zvezni ravni, ko so iz Slovenije prihajali »bogokletni« predlogi za ukinitve štafete, za legalizacijo stavk in podobno. Zdaj je naokoli samo leto dni, pa je štafeta ukinita, sindikat pa je izdal »stavkovna pravila« ter »de facto« legaliziral stavke. Zveni kot sanjska pripoved, a je resnica.

Slovenski mladinci, pa tudi slovensko politično vodstvo se smejejo v brk: Jože Smole, predsednik slovenskih »socialistov«, je pred kratkim, na vprašanje časnikarja, če ga kaj skrbijo ti slovenski »inovativni« predlogi, odgovoril: »Dokler nas drugod po državi posnemajo, se nič ne bojim! Da pa naši predlogi ne naletijo vedno na odobravanje, je razumljivo; česa takega doslej pri nas nismo bili vajeni.«

V intelektualnih, zlasti oporočniških krogih v Beogradu (verjetno še kje) si v teh časih pripovedujejo: »Si videl Slovence! Tu si nihče ni upal ust odpreti proti štafeti ali za legalizacijo stavk, oni pa meni nič tebi nič to preprosto zahtevajo. In so tudi dosegli!«

Pa ne le zase! Tudi drugim so slovenski predlogi in zahteve vnesli marsikaj novega in zdaj se »ljudske množice« tudi v Beogradu režijo v brk.

Druga značilnost sedanjega jugoslovanskega in še zlasti slovenskega trenutka je vsesplošno nezadovoljstvo z nesposobnostjo državnega vodstva, da bi se prilagajalo dogajanjem v svetu, celo v neposredni soseščini države. O nezadovoljstvu »ljudskih množic« zavoljo gospodarske nesposobnosti državnega vodstva pa je že veliko znane in se v to tokrat ne bi spuščali.

Pri zunanji politiki se državno vodstvo obnaša kot združba posebej izbranih nesposobnežev. Pa naj gre tu za nerodnosti, ko je treba, zaradi zgodovinskih priložnosti, ponovno vzpostavljati stike z Izraelom ali za smešno početje jugoslovanske uradne politike v zvezi z avstrijskim predsednikom Waldheimom.

Se pa zato jugoslovanska diplomacija »povezuje« z balkanskimi državami. To ni, samo po sebi, politično gledano, nič napačnega; prej nasprotno: saj nas lahko v sedanjem trenutku, npr. Turčija, Grčija in celo Bolgarija, marsikaj koristnega

naučijo. Vsaj za Slovenijo pa je to balkansko paktiranje vendarle nekoliko grenkega priokusa. Potem ko smo, kot država, v tehnološkem pogledu tudi politično izrjnjeni iz Evrope, »plešemo kólo« z balkanskimi sosedi.

V tem mozaiku pa ne gre zanemariti izredno pomembnih neuradnih stikov Slovenije z Evropo. Gre le za oporečniške pobude, ki pa so imele v Evropi velik odmev. Dr. France Bučar, oporečnik »par excellence«, je predstavil slovensko narodnostno državotvorno problematiko v evropskem parlamentu. Obenem pa z izmenjavo slovenskih in srbskih pisateljskih delegacij eni in drugi, drug drugemu predstavljamo svojo narodnostno specifiko ter tako odpravljamo nepoznavanje drug drugega. Saj ni nikakršnega razloga, da bi se Slovenci in Srbi med seboj sovražili, in to celo v primeru, da morda nekega dne ne bomo več v skupni državi.

Dokler pa smo še vedno v isti državi, je nadvse koristno in razveseljivo, da napredne zamisli, ki so v Evropi že dolgo resničnost, počasi vendarle prodirajo tudi proti južnim krajem Jugoslavije.

Ameriški generalni konzul, ki je akreditiran v Sloveniji, je kot dekan diplomatskega zbora, ob novoletnem sprejemu pri predsedniku predsedstva Slovenije, Popitu, takole nagovoril slovenskega predsednika: »Naše oči so vedno uprte v Slovenijo, kadar hočemo ugotoviti, v katero smer se bo naravnala jugoslovanska politika v prihodnosti.«

Še ena potrditev torej, da »nas posnemajo«. To se pa zares lepo sliši! Pa ne zaradi neke slovenske samovšečnosti ali bognežev, celo večvrednostne dimišljavosti, marveč zato, ker smo v Sloveniji prepričani, da je samo to pot, ki nam še omogoča nekaj upanja. Upamo pa na marsikaj!

A. Z.
(Posredoval V. Slemensky)

Darovi ubogih

P. Werenfried van Straaten že 40 let vodi ustanovo »Pomoč Cerkvi v stiski«. Pomaga z darovi, ki mu jih dajejo dobrotniki. Iz poročil je videti, da so ti dobrotniki skoro izključno ubogi kristjani, ki si od ust odtrgajo, da pomagajo tistim, ki so še večji reveži; npr.: »Upam, da vam bom pošiljal vsak mesec po 1000 frankov; star sem 74 let in nimam kakega velikega kapitala...« (Belgija). »Pošiljam vam 120 dolarjev. Nameravala sem v Sveto deželo; ker ne grem, naj bo to za vašo ustanovo« (Nemčija). »Bolan sem, ne dobivam nobene podpore, toda pošiljam vam tisoč peset: je vse, kar vam lahko dam« (Spanija).

Ubogih je nebeško kraljestvo.

Pravoslavni verniki vabijo papeža

Pravoslavni verniki in nekateri njih go-reči duhovniki, ki jim je patriarhat — pod pritiskom svetnih oblasti — prepovedal maševati, zbirajo po vsej Rusiji podpise in navajajo nekatere ukrepe, ki bi jih bilo treba povzeti ob praznovanju tisočletnega jubileja. Takole pišejo:

Ker se zavedamo odgovornosti za usodo ruske pravoslavne Cerkve in trpimo zaradi ran, ki jih je zadala Cerkev politika državnega brezboštva v SZ; ker ne želimo, da bi bile oficijalne slovesnosti, ki jih je moskovski patriarh določil za 1000-letnico pokristjanjenja Rusije, nov poizkus prikriti, kako je Cerkev zaslužena, in dati videz, kakor da je v SZ neomejena svoboda vesti in da vera ni preganjana, mi, skupina pravoslavni vernikov, izjavljamo sledeče:

1. Zbrati hočemo množico podpisov pod prošnjo za osvoboditev vseh, ki so zaprti zaradi vere v Boga.

2. Še dalje bomo zbirali podpise pod prošnjo oblastem, da se spremeni stalinska zakonodaja o verskih obredih in da se Cerkev vrnejo prejšnje svoboščine, najvažnejša katerih je svoboda oznanjevanja božje besede.

3. S podpisi hočemo podpreti zahtevo astrahanskega nadškofa Teodozija, da se Cerkev vrne zibelka krščanstva v Rusiji — Pečerskaja lavra (samostan) pri Kijevu.

4. V dneh praznovanja jubileja 7. junija (opomba: svetne oblasti so dovolile praznovanje v silno omejeni obliki: najprej v Moskvi, potem v škofijah) je treba sklicati krščanski simpozij, ki mu bo cilj izpolniti bistvene pomanjkljivosti v proučevanju cerkvene zgodovine v sedanjem življenju Cerkve, pomanjkljivosti, ki so se javno pokazale na jubilejnih bo-

goslovnih konferencah moskovske patriarhije.

5. Krajevni cerkveni zbor ruske pravoslavne Cerkve naj kanonizira mučence XX. stoletja in naj vrne Cerkev oblast v cerkvenih zadevah, kajti krajevni cerkveni zbor iz leta 1961 je Cerkev — pod pritiskom svetne oblasti — to pravico odvzel.

6. Mi, člani Edine, Svete, Apostolske Cerkve, zedinjeni v veri, ljubezni in upanju okrog keliha Gospodovega, ki se za nas daruje, predlagamo, da se junija 1988 opravi sveta daritev za preganjane, kajti nekateri iz nas so oropani radosti sodelovati kot somaševalci pri teh svetih skrivnostih. Mi bomo molili za preganjane in za preganjalce, da bi Bog razsvetlil one, ki dvigajo svojo roko proti Njemu in Njegovi Cerkev.

7. Organizirati hočemo razstavo fotografij, ki odsevajo sedanje stanje Cerkve, stanje posmeha nad vsem, kar je sveto; pa tudi razstavo krščanske umetnosti itd.

Tisočletnica pokristjanjenja Rusije je praznik ne samo za pravoslavne, ampak za vse krščanske veroizpovedi, zrasle na naši zemlji. Mi vabimo katoličane in protestante; vabimo vse, ki jim je Kristus prijatelj in posrednik dobrega in svetlega, naj se nam pridružijo v naših pobudah.

Mi z veseljem pozdravljamo na našem slavnju brate-kristjane iz inozemstva, posebno poglavarja rimsko-katoliške Cerkve, Njegovo Svetost papeža Janeza Pavla II., kateremu velja vljudno vabilo, če vodstvo moskovske patriarhije ne bo smatralo za neumestno narediti ta zgodovinski korak, ki bo popeljal narode Vzhoda in Zahoda k miru in edinstvu v Bogu.

Vprašanje na ministra o uporabi slovenščine

Mladi poslanec Union Valdôtaine Luciano Caveri, s katerim ima Slovenska skupnost zelo dobre odnose, ki so sad dolgoletnega sodelovanja med strankami manjšin, je v poslanski zbornici v Rimu vložil parlamentarno vprašanje, ki zadeva primer prof. Sama Pahorja. Pomen tega dokumenta je v tem, da se obrača na ministra za pošto in telekomunikacije Mamija in zahteva razčiščenje osnovnega vprašanja, zaradi katerega je prišlo do incidenta na pošti: koliko se upošteva pravica Slovencev, da se poslužujejo materinščine tudi v odnosu s poštnimi oblastmi. Tako je po aretaciji prof. Sama Pahorja je bilo namreč vloženi nekaj vprašanj, ki so obsojala postopanje oblasti, zdaj pa gre za to, da se zadeva uredi v prid vse manjšine.

Caveri omenja ustavna in mednarodna določila, na katera se Slovenci sklicujemo, ko utemeljujemo svojo pravico do javne rabe slovenščine. Omenja tudi obstoječo poštno zakonodajo, ki nikjer obvezno ne nalaga rabe italijanščine, pa tudi zglasno okrožnico tržaške poštne direkcije, ki prepoveduje celo slovenske naslove na pismih. Kazenska obravnava — piše poslanec — je potem pokazala, kako je raba slovenščine pred sodnikom danes dovoljena, na pošti pa prepovedana...

Obisk zamejske delegacije v Ljubljani

V petek, 11. marca, je bilo v Ljubljani zastopstvo zamejskih slovenskih organizacij. Sprejel jih je predsednik skupščine (parlamenta) Slovenije Miran Potrč. Namen obiska je bil proučitev trenutnega položaja, zlasti z ozirom na zaščitni zakon za slovensko narodno manjšino v Italiji. Predsednik Potrč pa je zastopnike seznanil s sedanjimi težavami v Jugoslaviji in v Sloveniji.

Zastopstvo je opozorilo tudi na nevarnost, ki je nastala ob predlogu socialistov, naj se spremeni volilni količnik za izvolitev svetovalca v deželni svet Furlanije-Juljske krajine, saj bi SSK verjetno izgubila svojega izvoljenega zastopnika v deželnem svetu, če bo socialistični predlog sprejet. Pozitivna nota pri razgovorih je bilo dejstvo, da so se začela gradbena dela za novi center slovenskih šol v Gorici ter tudi odprtje novega športnega centra »Olympia« pri Katoliškem domu.

Opomba: Ali so delegati iznesli tudi to, da večina slovenskih levčarjev voli italijanske stranke? Gre za Slovence, ki imajo vso podporo v matični Sloveniji. Če bi ti pri deželnih volitvah volili »slovensko« in ne »italijansko«, bi lahko imeli vsaj dva ali celo tri svoje zastopnike v deželnem svetu in ne da bi trepetali za enega samega. (Ured.)

Meddobje, 1-2, 1987

Iz Argentine je dospela zadnja številka Meddobja; je že XXIII. letnik te izseljenske revije. To pot je zares »izseljenska«, ker avtorji vseh prispevkov živijo v izseljenstvu. Naj jim naštejemo: Jože Cukale, Dolores Terseglav in Francè Papež so prispevali pesmi. Vinko Rodè, Andrej Rot, Tine Kovačič sodelujejo s prozo. Marko Kremžar je objavil dramo oz. tragedijo Živi in mrtvi bratje. Bogata je bera razprav: Vinko Brumen, Francè Papež, Vladimir Kos, Tone Brulc so njihovi avtorji. Njim je treba dodati še Tomaža Simčiča, ki je prispeval predavanje, ki ga je imel v Buenos Airesu z naslovom »Pogled iz Trsta na slovensko problematiko«. Torej, če izzamemo Tomaža Simčiča, so vsi avtorji res izseljenci. Poudarjam to, ker je vsebina njihovih prispevkov vzeta iz njim domačega sveta, iz življenja izseljencev. To je čutili zlasti v pripovednih črticah. Saj so to mladi pisatelji in pesniki, ki so v tujini rojeni ali so vsaj zrasli v tujini. Slovensko slovstvo se na ta način bogati z našimi umetninami iz tujega sveta. Ni več pisatelj iz domovine, kot npr. Alojz Rebula, ki piše o Slovincih v tujini, marveč so to sami, ki pripovedujejo o sebi. Upam, da se bo kdo drug oglasil in spregovoril bolj obširno o tej zadnji in zanimivi številki Meddobja, ker to služi. - (r+r)

Boji se cerkvenega razkola

Predsednik francoske škofovske konferencè kardinal Decourtray se boji nevarnosti cerkvenega razkola, ki ga lahko povzročijo tradicionalistični nadškof Lefebvre s svojo duhovniško bratovščino Pija X. Vernike v svoji škofiji je prosil, naj molijo, »da bi lahko odvrnili dramo novega cerkvenega razkola«.

S TRŽAŠKEGA

»Geniji v kratkih hlačah«

V gledališču »France Prešeren« v Boljuncu je bila v soboto 12. marca krstna vprizoritev dramatisirane mladinske povesti »Geniji v kratkih hlačah«. Delo Slavka Pregla je, odkar je prisotno na mladinskem knjižnem trgu, eno izmed najbolj priljubljenih slovenskih mladinskih knjig. Saj je šolsko okolje, ki ga avtor prikazuje s perspektive dijakov, tako blizu mlademu bralcu, da ga naravnost potegne za sabo in ga popelje v svet njemu enakih.

Pa preidimo k sobotni predstavi. Preglovo povest je dramatisirala ter tržaški šolski stvarnosti približala prof. Lučka Susič. Rdeča nit dogajanja je snovanje šolskega časopisa na neki višji srednji šoli. Ob tem se na odru razkrije mladostniški svet v vseh svojih pestrih in raznolikih niansah. Na dnevnem redu so zapleti ob spogledovanju med dekleti in fanti, zafrkacije in »generacijski konflikti« med dijaki iz prvih razredov in maturanti ter ne nazadnje še dobršna mera nagajive zvijačnosti, s katero dijaki preliščijo svoje šolske predstojnike. In če dodamo, da je vse to zabeljeno v simpatično-humornih situacijah, lahko pritrđimo, da vsebuje Geniji v kratkih hlačah vse sestavine kar se da prijetne predstave.

Vse se začne, ko prof. slovenščine ga. Klobutarjeva predlaga, da naj bi ustanovili šolsko glasilo. Javi se skupina dijakov, ki se res odloči, da bo zasnovala svoj časopis, a ne ravno takega, kot si ga prof. Klobutarjeva želi in predstavlja. Zarota je na dlani. Dijaki podtalno pripravijo svoj časopis, ne da bi o tem sproti obveščali »Informacije«, kot so prof. slovenščine preimenovali takoj po prvem sestanku. Glavni urednik je maturant Bob, glavni odbor sestavljajo ostali maturanti, tako da mlajšim preostane le garaško delo, kot se sami pritožujejo. Vsekakor, mladim časnkarjem uspe premamiti ravnatelja ter pripraviti sodelovanju celo čistilke in tajnico. Prva številka Utripov je tako rekoč v delu, ko ravnatelj in Informacija odkrijeta dijaško zaroto. Prof. Klobutarjeva je zaradi prikritega in zahrbtnega dela naravnost besna, v tekstu pa odkrije vrhu tega še veliko jezikovnih napak.

Razkrinkani dijaki morajo pristati na to, da bodo v nadaljnjem poslušali svojega mentorja, prof. Klobutarjevo. Na šolo dospe vest, da je neki časopis razpisal natečaj za najboljšo šolsko glasilo. Naši bi hoteli zmagati, a v skupini škripalje. Nesoglasja med mlajšimi in starejšimi privedejo do tega, da se mlajši uprejo in sestavijo svoje Antitripe, ki jih skrivoma pritaknejo Utripom. V slednje so medtem starejši vtaknili še Priročnik za zapeljevanje, ki seveda ni šel skozi »cenzuro« prof. Klobutarjeve. Ko starejši odkrijejo, da so jim mlajši pritaknili svoje Antitripe, jim je ideja izredno všeč, »saj prikazuje odnose med mlajšimi in starejšimi boljše kot vsaka psihološka teorija«, pravi žan, tehnični vodja Utripov.

In še happyend. Mlajši in starejši se pobotajo. Veselje pa doseže višek, ko jim ravnatelj razkazuje, da so zmagali natečaj.

Do tu okvir zgodbe. Povedati je treba, da v igri nastopajo sami mladi, ki so v večini prvič stopili na odrske deske. In rekli bi, da je režiserka prof. Lučka Susič za vsakogar našla njemu najbolj primerno vlogo. Še posebno bi pohvalili Morena Vrtovca v vlogi glavnega urednika Boba ter Manico v vlogi Kocke. Ravna-

telja je primerno strogo zaigral Marijan Kravos, prof. Klobutarjevo pa je kar najbolj »profesorsko« podala Maja Lapornik. V vlogi tajnice je bila odlična tudi Giorgina Pisani. Za glasbeno spremljavo je poskrbel Stefan Bembi, scenografijo pa je pripravil Edi Žerjal. B. C.

Iz celovške »Nedelje«

Kljub temu, da je enakopravnost po ustavi zajamčena, (v Jugoslaviji), je v vsakodnevni praksi čisto drugače. Tako kot si oblasti v Avstriji prizadevajo, da bi bilo čim manj slovenske manjšine v državi, tako se naše oblasti že desetletja vneto trudijo, da bi bilo v naši domovini čim manj članov Cerkve oziroma čim manj verujočih. V ta namen, oziroma s tem namenom je bilo izvedeno mnogo najrazličnejših ukrepov, od odprave verouka iz šol in ukinitve vseh krščanskih praznikov pa do prepovedi vsake katoliške dobrotelne organizacije in še marsikaj drugega. Kako bi se na prim. vi počutili, če bi na sam Božič morali na delo? Zato menim, da smo kot Slovenci in kot kristjani dolžni drug drugega moralno podpirati, da bomo laže zdržali vse pritiske.

Samostani v Rusiji

V času carjev je bilo v Rusiji 1.025 samostanov. Menihi so bili priljubljeni in spoštovani. Komunistična revolucija je pomela s samostani. Sedaj jih je odprtih le 17. Država nasprotuje redovnim poklicem in jih ovira. Redovnih poklicev je precej in v sedanje samostane ne morejo vseh sprejeti.

Zadnji čas državne oblasti ne kažejo toliko nasprotovanja Cerkev kot v preteklosti. Oblast je Cerkev vrnila samostan Danilov v Moskvi. Objubljeno je tudi, da vrnejo Cerkev samostan Pustin Optina, najznamenitejši samostan Pečerskaja lavra pa je še vedno muzej brez menihov.

Leta 1983 so iz samostana v Pskovu izgnali deset menihov, ki sedaj pomagajo po cerkvah v okoliških vaseh. Samostan obišče vsako leto veliko turistov in romarjev, ker je v podzemeljskih votlinah in galerijah pokopanih 11.000 menihov, plemičev in vojščakov, ki so živeli pred 14. stoletjem.

**PODPIRAJTE
»KATOLIŠKI GLAS«!
DARUJTE
V NJEGOV
TISKOVNI SKLAD!**

Kam na počitnice?

Pomlad se šele napoveduje, toda že mislimo na poletne počitnice. Slovensko karitativno društvo (SLOKAD) že 41 let nudi slovenski mladini veselo, zdrave počitnice. Začelo je že takoj po vojni v Kanalski dolini: v Zabnicah in v Naborjetu. Leta 1951 je videmski prefekt sporočil tržaškemu komisarju, da Slokad ne sme več prirediti kolonij v Kanalski dolini, ker s svojo prisotnostjo prebujajo slovensko manjšino. Društvo je nadaljevalo po najrazličnejših krajih: v Rigolatu, v Enni di Torrebelvicino, v Paularu, Lamosano, v Tambrah. Leta 1965 se je končno ustalilo v Dragi in tu deluje nemoteno v zdravem domačem okolju.

Tudi letos vabi starše s Tržaškega in Goriškega, da čimprej vpišejo otroke v počitniško kolonijo v Dragi, ki bo delovala od 1. julija do 17. avgusta. Občinske asistentke bodo kmalu vpisovale na šolah. Naj starši takoj prijavijo otroka, da bo smel v pravem času na lepe, zdrave počitnice.

Za pojasnila se lahko telefonsko obrnite na št. 040/226117: Bazovica 90.

Mladina pred sodnim poslopjem

V Ljubljani smo navajeni, da zelo pogosto prihajajo povorke stavkajočih delavcev pred Skupščino Slovenije in tam, natrpni pred vhomod v marmorno palačo, zborujejo in zahtevajo človeka vredno življenje. V Trstu so pred kratkim prišli slovenski dijaki in študentje pred sodno palačo in demonstrirali, ko so na sodišču sodili Samu Pahorja. Zdaj se je demonstracija pred sodiščem dogodila tudi v Ljubljani; ne le mladina, vsi, ki jim svoboda tiska nekaj pomeni, so se zbrali pred ljubljansko sodnijo, ko je tam potekalo zasliševanje Francija Zavrle, odgovornega urednika Mladine, ki je bil obtožen, da je Mladina objavila dva članka, v katerih da sta nepodpisana avtorja žalila zveznega obrambnega ministra.

Sredi demonstrirajočih študentov in dijakov je skoraj neopazno stal avto z zatemnjenimi stekli, izza katerih so »streljale« policijske kamere in na trak posnele vse dogodke in, kar je še pomembnejše, vse udeležence demonstracij.

Najprej je šlo za dva obtožena, ki da sta žalila admirala. Potem pa se je zgodilo nekaj, za jugoslovanske razmere povsem normalnega, v svetu pa nepoznanega. Zvezni javni tožilec je izjavil, da on ni zahteval obtožnice proti Andreju Novaku, časnikarju, ki je v Telexu kritično obravnaval jugoslovansko vojsko, in pro-

ti Franciju Zavrle, odgovornemu uredniku Mladine, zaradi že omenjenih dveh člankov v Mladini. Pred tem je ljubljanski javni tožilec izjavil, da je dobil »navodilo« od zveznega tožilca. Zvezni je potem to zanikal, ljubljanski je pa proti Novaku umaknil obtožni predlog, proti Zavrlu ga je pa »prekvalificiral« tako, da po novem Zavrli ni več obtožen žalitve Jugoslavije, ampak samo admirala Branka Mamule.

Medtem ko so mladinci demonstrirali pred sodiščem in izražali podporo Zavrlu, pa je obtoženec v sodni palači molčal. Izjavil je samo to, da kaznivih dejanj, ki mu jih obtožni predlog očita, ni storil in da se zaradi tega pred sodiščem nima v zvezi s tem nič zagovarjati. Podobno je že pred Zavrlo najbrž izjavil še kak obtoženec; nikoli pa se ni po letu 1945 zgodilo, da bi pred sodnijo kdo protestiral, ko so na sodišču koga zasliševali zaradi političnih dejanj.

Pred ljubljansko sodno palačo so že stale množice, ker so bile tam prisiljene stati! Npr. ko so na sodišču sodili Rupniku, pa škofu Rožmanu... Nikoli pa še ni bilo pred palačo množic, ki bi protestirale proti sojenju...

Napisano marca 1988

A. Z.

(Posredoval V. Slemensky)

Varčnost pri načrtovanju papeževskega obiska

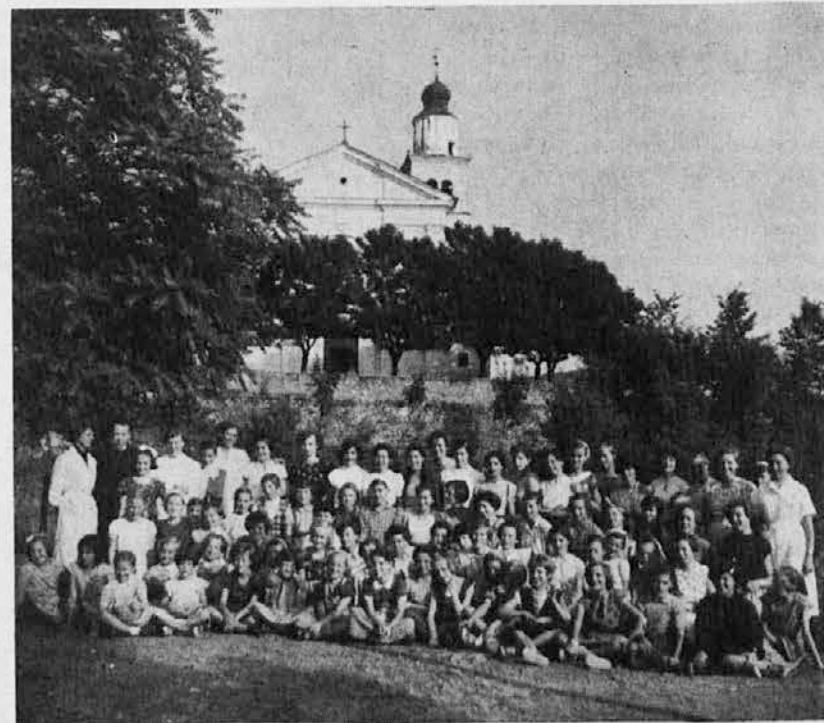
Zdaj je že znan dokončni vseavstrijski proračun za načrtovanje in izvedbo pastoralnega obiska papeža Janeza Pavla II. Celotni stroški znašajo — po generalnem tajništvu papeževskega obiska — 33,9 milijona šilingov. Na temelju natančnih razgovorov na ravni škofovska konferenca — zvezna vlada bo Republika dala na voljo 15,5 milijona šilingov, torej okrog polovico celotnega proračuna.

Škofija Zelezno je za evharistično bogoslužje v Trajstofu (Trausdorf) predvi-

devala 4,5 milijona šilingov. Dunajsko nadškofijo bo papežev obisk stal 3 milijone šilingov. Za prireditve s papežem v Enns-Lorchu in Mauthausnu so prireditelji določili znesek 2,7 milijona šilingov. Za slavnostno bogoslužje v Krki v okviru romanja treh dežel je potreben znesek 4,15 milijona šilingov. Pet prireditev v Salzburgu dne 26. junija bo stalo 5 milijonov šilingov. Slavja s papežem v Innsbruchu (slavnostno bogoslužje in otroški praznik) bodo zahtevala 5,15 milijona šil.

Romarska cerkev z nekdanjim samostanom v Krki na Koroskem, ki ju bo obiskal konec junija letos sv. oče

Slovenska mladina v Enna di Torrebelvicino nad Vicenzo 1954. v koloniji SLOKADA

Ob bojkotu učnega osebja

(Zagovor in pojasnilo)

Nova oblika sindikalnega boja, ki se je poslužuje tudi Sindikat slovenske šole, to je bojkot ocenjevalnih sej na nižji in višjih šolah oziroma ocenjevanj učencev na osnovnih šolah, se nadaljuje.

Tako je odločil Izvršni odbor SSS - Tajništvo Gorica na svoji zadnji redni seji 4. marca.

Po mnenju sindikata je bojkot verjetno edino učinkovito orodje v rokah šolnikov za doseg svojih zahtev pri pristojnih oblasteh, ne da bi bili pri tem dijaki oškodovani rednega pouka.

O šoli se v Italiji veliko razpravlja — pred kratkim je minister za šolstvo Galloni izjavil, da je vlaganje denarja v izobrazbo investicija v človekov razum —, vendar že dvajset let različni italijanski ministri za šolstvo obljublajo reforme, ki pa jih do sedaj predstavljajo plazovi novih okrožnic, ki samo poglobljajo šolski kaos.

Da bi bodoče šolske reforme ne šle mimo šolnikov! (Taka je bila dosedanja praksa!) Tudi to odražajo današnja gibanja učnega osebja.

Dajmo samo primer, ki nam kaže današnjo nejasnost na šolskem polju. Nikomur ni jasno, kakšna je pristojnost profesojskih zborov ali učiteljev pri programiranju uporabe 210 izvenšolskih ur, ki jih je dolžan opraviti šolnik, poleg vseh že znanih ur v razredu, govornih ur, ocenjevalnih in drugih sej. Nelogično je, da v omenjeno število ur ni mogoče všteti poprav šolskih in domačih nalog, tako da poprava teh — predvsem poprava domačih nalog — postaja moralna profesorjeva ali učiteljeva izbira.

Mislím, da je tu srž vprašanja, katere mu bodo morali dati prej ali slej jasen odgovor tako sindikati in šolska stavkova gibanja kot vlada, dijaki in starši.

Delo šolnika izven razreda bomo kvantificirali z urami in zapisniki, ki na papirju dokazujejo, da je šolnik opravil svoje dolžnosti?

V tem slučaju bo treba točno določiti, koliko ur porabi šolnik za popravo domačih in šolskih nalog, pisanje zapisnikov, shed, za šolsko knjižnico, domačo pripravo za vsako uro v razredu, izvenšolske seminarje in predavanja, individualno ažurniranje, pripravo na neko šolsko ekskurzijo ali izlet, odgovor na neko vprašanje, ki se je pojavilo v razredu, itd. itd. Ali je šolnik v svojem poklicu državni profesionalist, čigar delo izven razreda je pravzaprav nemogoče kvantificirati?

Tedaj nima smisla, da obstaja na papirju 210 izvenrazrednih ur, saj so to samo številke v nek kalup, v katerem se odvija njegovo uradniško življenje. Hočemo uradnike — vzgojitelje ali vzgojitelje, ki so razgledani in znajo v dijaki zbuditi zanimanje, navdušenje? Sicer kdaj si nekdo prisvoji »znanje«?

Februarska vsedrjavna sindikalna akcija šolnikov za valorizacijo njihovega dela ni prinesla zaželenih sadov. Zato se bojkot nadaljuje, dokler ne bo minister za šolstvo sprejel raznih šolskih predstavnikov in se začel z njimi pogajati.

Kljub temu z rahlim zadovoljstvom ugotavljamo, da se v zadnjih dneh končno nekaj premika (konfederalni sindikati pri-

pravljajo skupne zahteve, Gilda, ki predstavlja skupne zahteve diplomiranega učnega osebja, so se organizirali v »skoro« sindikat, tako da odpade razlog, da jih minister ne more sprejeti, češ da ni so primeren sogovornik).

Med drugim tudi naše javno mnenje pozablja, da dijaki in kvaliteta pouka zaradi sindikalne akcije ne trpijo nobene škode, saj se šolniki ne borijo proti dijakom ali staršem (SSS - Tajništvo Gorica ni nikdar bojkotiral govornih ur, ki so namenjene razgovoru med starši in profesorji - učitelji), ampak samo proti ministru, ki noče sesti k pogajanju za obnovo nove delovne pogodbe, ki je zapadla na začetku tega leta, ter ne predvideva nobenih poviškov za naslednja tri leta.

Oz zaključku se sprašujemo, zakaj se nihče ne zgraža, ko stavkajo zdravniki, prevozniki, delavci v industriji, časniki. Ne smemo pozabiti, da sta lik šolnika in šolske strukture odvisna od tega, kako družba ceni delo šolnika.

S. I.

Zakaj v Oropo in v Don Boskove kraje in ne v Španijo?

To vprašanje se še vedno kje sliši. Prvotno smo res mislili na romanje v Španijo in smo ga tudi že napovedali v tem listu. Toda kmalu potem so nam sporočili, da ne vozi več trajekt iz Genove v Barcelono. S trajektom bi prišli v Barcelono v enem popoldnevu in v eni noči, z avtobusom pa v dveh dneh. Voziti se dva dni v Španijo in potem še dva dni domov pa se ne splača.

Že ko smo se duhovniki na vsakoletnem občnem zboru novembra meseca odločili za drugo letošnje tržaško skupno romanje, je padel tudi predlog za Oropo in Turin, ker obhajamo letos poleg Marijinega leta tudi stoletnico smrti velikega apostola mladine Don Boska. Zato smo se, ko smo videli, da ni mogoče romati v Španijo, takoj odločili za Oropo in za Don Boskove kraje.

Tako bomo najprej mimogrede obiskali rojstni kraj papeža Janeza XXIII., Sotto il Monte pri Bergamu, kjer bomo imeli prvi dan kosilo, potem v Turinu baziliko Marije Pomočnice, ki jo je sv. Janez Bosko tako častil. Malo hišo božje Previdnosti sv. Jožefa Cottolenga, Colle Don Bosco, hišo, v kateri je Don Bosko preživel svojo mladost, misijonski muzej, rojstno hišo sv. Dominika Savio in še kaj.

Zadnji dan našega romanja pa bomo preživeli v hribih pri Materi božji v Oropi. Nazajgrede se bomo ustavili za kosilo še v Tortoni, kjer je Mala hiša božje Previdnosti, ki jo je ustanovil Don Orione za uboge otroke.

Vpisovanje za to romanje se je začelo že februarja in se bo zaključilo 30. aprila ali še prej, če bodo vsa mesta v dveh avtobusih zasedena. Ker je torej število mest omejeno in ker je treba čimprej rezervirati hotele, saj bo letos velik naval na Turin, prosimo, da bi se čimprej vpisali za to romanje tisti, ki se ga nameravajo udeležiti.

Brezmejno zaupam v božjo Previdnost, toda Previdnost hoče, da ji po svojih močeh pomagam. (Sv. Janez Bosko)

Bila je blatena, na vse mogoče načine teptana, kriva vsega zla. Duhovnike so množično zapirali in obsojali na visoke kazni. Mnogim so nastavljali razne zanke, da so imeli izgovor za aretacijo. Skratka: s Cerkvijo so ravnali tako, kakor ravna zmagovalac s premagancem. V boju za udržitve nove oblasti je bilo vedenje Cerkev med okupacijo kakor nalašč naročeno. Saj je že pred vojno eden izmed vojniških vodilnih mož zapisal, da bodo kledikalce prisilili v izdajstvo.

V to prvo dobo sodi tudi ustanovitev Ciril-Methodovega društva. Slovenskim škofom je povzročilo veliko skrbi in težav, posebno ko so se trudili, da bi »non expedit« za Slovenijo ne veljal. Ne bi se rad sedaj spuščal v cilje in namene, ki so jih ustanovitelji imeli z društvom. Čisto gotovo je bilo zraven uresničevanje načela »divide et impera«. Lahko mirno rečem: Začetki duhovniškega društva so imeli pred seboj zelo negativne cilje, saj so govorili celo o tem, da bi bilo treba našo Cerkev odtrgati od Rima in ustanoviti nacionalno Cerkev. Gotovo je zasluga mnogih zvestih duhovnikov, ki so, kljub temu, da so bili člani CMD in celo v njegovem vodstvu, te osti odbili in preprečili takšne poskuse. Tukaj moram omeniti posebej dr. Miklavčiča, pa tudi dr. Cajnkarija, ki sta bila gotovo toliko zvesta Cerkvi, da

200 let cerkvene skupnosti v Ricmanjih

KAKO BO OBLETNICA POTEKALA

Zelo preprosto. Niso namreč predvidene zaenkrat posebne slovesnosti. Naš glavni namen je v tem letu temeljita obnovitev cerkvene zgradbe, na katero se v Ricmanjih pripravljamo že nekaj let. Vendar še vedno nekaj manjka v tej naši birokratski družbi, da bi se dela končno začela. Vsekakor upamo, da bodo lahko še to pomlad prva dela že stekla in bo še pred koncem leta naša cerkev zablestela kot mlada nevesta. približno tako kot je bila pred dobrih 200 leti.

Načrtovana so namreč dela na cerkveni strehi, ki bo popolnoma obnovljena, pa tudi pročelje in vse zunanje stene bodo dobile novo obleko. Torej do zime bo vsa cerkvena zgradba eno samo gradbišče, odeta v veliko kletko železnega ogrodja. Obnovljena bodo tudi trojna zunanja cerkvena vrata in tudi notranja vrata bodo dobila novo podobo. Podobno bo z velikim cerkvenim oknom nad glavnimi vrati.

Zelo bi bila potrebna obnovitev tudi notranjih sten in zlasti cerkvenega tlaka, vendar bomo morali do tega še malce počakati. Tisti, ki prihajajo k Sv. Jožefu v Ricmanje vedo, kako je cerkev hladna in vlažna. Če bodo na voljo potrebna sredstva, bodo tudi ta dela kdaj pozneje stekla. Sicer bomo jubilejno leto podaljšali še na prihodnje leto 1989, ko nas čaka nova visoka obletnica, namreč 240 let od čudežnih dogodkov v zvezi z Lučjo sv. Jožefa (1749-1989), ko je tudi nastala božja pot. Kdor bo dočkal še kakšno leto, bo lahko praznoval 1993 svetovo obletnico: 300 let od papeževske potrditve Bratovščine sv. Jožefa (1693), ki je dala tudi glavno pobudo za čiščenje sv. Jožefa pri nas in je štela kar 5.500 članov. Takega števila najbrž ni dosegla nobena druga bratovščina pri nas. Nekateri se že ogrevajo za obnovitev take bratovščine in so že dali svoje ime v ta namen. Gre še za to, kakšno obliko naj se dá novemu združenju, da bo primerno novim časom in novim duhovnim potrebam našega ljudstva.

KAKO BOMO OBNOVITVENA DELA PLACEVALI

To vprašanje je res važno in si ga moramo pošteno zastaviti. Že dobro leto tečejo darovi tudi v tem našem listu. So darovi nekaterih župljanov in dobrotnikov izven župnije, na katere še posebej računamo in jih prosimo še za nadaljnjo pomoč in naklonjenost. Obljubljena nam je, po končanih delih, delna pomoč iz deželne prispevka. Vsekakor bomo morali v teh dneh podpisati dolgoročno posojilo, da bomo kos prvim stroškom.

Mislím, da nam mora biti cerkev-svetišče sv. Jožefa prav vsem Slovincem pri srcu, ker je to bogastvo nas vseh kot edina božja pot sv. Jožefa v naši deželi in kot biser cerkvene baročne umetnosti iz 18. stoletja, ki ga moramo ohraniti in posredovati kasnejšim rodovom, ki bodo morda imeli kaj več smisla za duhovne vrednote, zlasti pa za pristno umetnost.

Pred nekaj leti so se naši ljudje velikodušno odzvali vabilu za obnovitev božjepotne cerkve na Repentabru in župniku ter njegovi cerkveni skupnosti omogočili, da je lahko dela izpeljal v veselje nas vseh. Sedaj pričakujemo, da se isti in še drugi dobrotniki ogrejejo za veliko večjo

in bolj potrebno cerkev v Ricmanjih. Se posebno se prijazno obračamo do naših javnih ustanov, da bi nas tudi s svoje strani podprli v tem našem prizadevanju.

Tudi s takim delom gradimo in zavarujemo svojo bodočnost. Vsak naš dar je znamenje, da želimo vzdržati in vztrajati na tem koščku naše zemlje kot verni kristjani in zavedni člani našega naroda. Vsem dosedanjim in prihodnjim dobrotnikom pa iskren: BOG PLACAJ!

SE NEKAJ ZA KONEC

Po vseh teh lepih besedah in načrtih se v Ricmanjih dobro zavedamo, da obnovitev cerkvene stavbe in podobnih struktur še daleč ni vse. Dvojno jubilejno leto bo doseglo svoj namen, če se bo naša cerkvena skupnost predvsem duhovno obnovila in ustvarila živo versko občestvo. To mora biti tudi naša prva skrb in prizadevanje nas vseh.

Morda nam boste k temu pomagali tudi vsi dobri romarji, ki boste prihajali k nam v Ricmanje in molili za našo župnijo. Skupaj z nami boste tako rekoč dolivali olja Luči sv. Jožefa, to se pravi, da nam boste ob čiščenju našega skupnega zavetnika kazali tudi pot k nebeškemu Očetu in njegovi ljubezni. Tudi za ta duhovni doprinos se vam lepo priporočamo in smo vam še danes iskreno hvaležni.

Župnik in župnijska skupnost v Ricmanjih

SPOKORNO BOGOSLUŽJE s priložnostjo za sv. spoved, ki bo v nedeljo 20. marca ob 16. uri v cerkvi Novega sv. Antona, bo vodil salezijski duhovnik in profesor g. Stanislav Duh. Na voljo bo več spovednikov. Spovedovali bodo med pobožnostjo križevega pota. Petje bo ljudsko. K temu bogoslužju smo vabljeni vsi, starejši in mlajši, saj smo vsi potrebni odpuščanja in božje pomoči za nadaljnje krščansko življenje.

SLOMSKOV DOM V BAZOVICI vabi na

PRAZNIK STARŠEV v župnijski dvorani v nedeljo 20. marca ob 17.30

Sodelujejo osnovna šola »P. Trubar« osnovna šola na Pesku otroški zbor »Slomšek«, ki ga vodi Andrej Pegan otroci iz Gropade in Padrič.

Nagrajeni bodo najboljši spisi osnovnošolcev in srednješolcev na temo: MOJI STARSI.

PRAZNOVANJE SV. JOŽEFA v Ricmanjih 19. in 20. marca

Sobota 19. marca (praznik sv. Jožefa)

— 9.00 jutranja maša z govorom;
— 11.00 slovesna maša;
— 15.00 litanije sv. Jožefa, govor in blagoslov;

Nedelja 20. marca (nadaljevanje praznika)

— 9.30 sv. maša pri Domju;
— 11.00 peta sv. maša v Ricmanjih;
— 15.00 litanije in blagoslov z Najsvetejšim;
— 17.00 večerna sv. maša in sklep praznovanja.

Oba dneva bo priložnost za velikonočno spoved. Na sam praznik bo med nami frančiškan p. Marko s Kapele pri Novi Gorici. Oba dneva bo za italijanske vernike maša ob 16. uri.

Poziv za praznovanje nedelje

Katoliška in evangeličanska Cerkev v ZR Nemčiji sta izdali skupno izjavo z naslovom »Naša odgovornost za nedeljo«. V Njej pozivata vlado v Bonnu, vlade zveznih dežel, sindikate in delodajalce, naj spoštujejo božjo zapoved in nedeljo kot dela prost dan: »Nedeljski počitek je osrednja vrednota naše kulture in le v izjemnih primerih se mu je dovoljeno odpovedati.«

NABIRKA ZA KATOLIŠKI TISK NA TRZASKEM - 1988

Sv. Križ	600.000
Sv. Ivan	575.000
Novi sv. Anton	435.000
Rojan	400.000
Mačkolje	320.000
Sv. Jakob	320.000
Dolina	318.000
Opčine	305.000
Repentabor	211.000
Zavlj	205.000
Škedenj	200.000
Prosek	175.000
Barkovlje	152.000
Salezijanci	136.000
Bazovica in Pesek	115.000
Sv. Ana	115.000
Kontovel	111.000
Boljunc	105.000
Boršt	100.000
Katinara	100.000
Sv. Barbara	100.000
Sv. Vincenc	100.000
Ricmanj in Domio	95.000
Kolonkovec	75.000
Trežče	51.000
5.419.000	

+

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, brata, očeta in nonota

Jožefa Valentinčiča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku Vojku Makucu in g. Jožku Kraglju, prof. Gabrijelu Devetaku in moškemu pevskemu zboru »Štmaver« za ganljivo pesem v slovo, vsem sorodnikom, darovalcem cvetja in vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Zalujoči žena, sestra, sinova in hčere z družinami

Štmaver, Pevma, 15. marca 1988

Pogovor s škofom dr. Stanislavom Leničem

VIII.

Kako ocenjujete položaj v slovenski Cerkvi danes: kakšni so odnosi med njo in oblastmi v osemdesetih letih, če jih primerjate s sedemdesetimi, šestdesetimi, petdesetimi? Kako ocenjujete podatke slovenskega javnega mnenja, ki kažejo visok odstotek pripadnosti (Slovenec) tradicionalni, katoliški kulturi (praznovanje Božiča...) in bistveno nižji, od konca 60. let pa dajo odstotek vernikov, ki se redno udeležujejo cerkvenega življenja? Kako sploh ocenjujete sociološka raziskovanja religije in Cerkev v Sloveniji?

Spremljal sem razvoj odnosov med oblastmi in Cerkvijo od prvih dni osvoboditve. Vmes je bilo sicer osem let zapora, pa tudi takrat sem lahko čutil utrip odnosov med Cerkvijo in oblastmi, potem pa jih spremljal kot župnik od leta 1955 do 1964, nato od leta 1964 kot generalni vikar in kasneje škof. Zato so mi te razmere dobro znane.

Reči moram najprej to, današnje razmerje je glede na razmerje pred letom 1950 bistveno drugačno. Takoj po vojni je bila Cerkev tista, ki je bila vsega kriva.

takih stvari nista mogla odobravati in podpirati. Drugače se ne bi rad spuščal v ves potek razvoja duhovniškega društva, kajti danes je stanje popolnoma drugačno, kakor je bilo včasih. Nekdo, ki je bil član duhovniškega društva, mi je rekel: »Vidite, kako so se časi spremenili. Včasih smo bili mi tisti, ki smo se pogovarjali z oblastjo, zdaj ste pa škofje tisti, ki namesto nas opravljate to nalogo.« Torej se je gotovo veliko spremenilo.

Nekako po letu 1955 so iz zaporov izpuščali že skoraj vse duhovnike, saj jih je bilo včasih naenkrat zaprtih več kot 100, le redki so ostali. Po letu 1960 se je začelo stanje precej zboljševati. Pokojni škof Vovk je bil v zadnjih letih svojega škofovanja v stalnem dialogu z oblastmi in je skušal mnoge stvari urediti, preprečiti in je tudi mnogo dosegel.

Potem pa je nastopila doba, nekje po letu 1965, ko je naenkrat prišla popolna svoboda verskega tiska pri nas. Včasih še ene podobice nismo mogli tiskati, potem pa je kar naenkrat, mislim, da je bil pri tisk tudi iz tiskarn, ki niso imele dela, prišla svoboda, da smo lahko v neomejeni nakladi tiskali Družino in pa knjige, Sveto pismo in publikacije; prej je bilo to domena CMD. Zdaj pa je tudi škofija imela vso svobodo in tako vedno rad

postoj; poznal je, izobražen teološko in tudi v vseh drugih ozirih, ne samo razmere v Švici, ampak po vsej Evropi. Tako moram reči, da je z njim nastopila neka nova doba navzočnosti Cerkev v Sloveniji. Oblasti so nehote morale šuštarja spoštovati, jemati zares njegove sodbe, njegovo besedo, saj vemo, koliko različnih intervjujev je moral dati v tem času. Danes lahko rečemo: Cerkev je postala spet živo prisotna med nami.

Ne smemo pa biti preveliki optimisti in pozabiti na to, da je še vedno naloga partije, da Cerkev ponižuje, zmanjšuje njen vpliv in polagoma čimveč ljudi odvrne od Cerkve in od vere. Nadalje ne smemo pozabiti na desetletja dolgo ateistično vzgojo v naših šolah; ta se pozna že danes. Tudi danes; sicer moram reči, da ne v tako ostrih obrisih kakor včasih, vendar pa je še vedno tu in tam čutili to ateistične propagande, zaničevanje Cerkve in vere v vseh šolah, od osnovne do univerze. Naša oblast je spoznala, da je Cerkev velik družbeni dejavnik, ki ga je treba upoštevati in ki lahko s svojo etično vzgojo ljudstva, kakor je rad poudarjal pokojni nadškof Pogačnik, tudi v našem času prispeva svoj delež k splošni državljanski vzgoji ljudi.

(Se nadaljuje)

Naše romanje na Mirenski Grad

V goriški škofiji smo bili Slovenci prva dekanija, ki je v Marijinem letu pripravila skupno dekanijsko romanje h kake-mu Marijinemu svetišču v škofiji. Poromali smo k žalostni Materi božji na Mirenski Grad. Pri tej verski pobudi sta se združili obe dekaniji, kjer bivajo slovenski verniki, štandreška in devinska. Verniki so se odzvali v prav lepem številu. Verjetno je k temu pomagalo tudi ugodno vreme preteklo nedeljo. Mladina je, žal, bila precej odsotna, ker jo je vabil bolj sneg kot pa Mati božja. Sicer pa si videl na Gradu ljudi iz vseh naših vasi Goriške in Krasa. Nekateri so parkirali v dolini in po poti molili križev pot, drugi so se peljali do vrha in pred mašo opravili križev pot v cerkvi. Vsekakor je šlo za romanje v molitvi, premišljevanju, petju in mašni daritvi.

Ob 16. uri so pristopili k oltarju g. nadškof in 12 naših duhovnikov, nekateri so pa ostali v cerkvi med verniki. Pred mašo je g. nadškof pozdravil in imel uvod v sv. daritev v slovenskem jeziku. Tudi po maši se je zahvalil in podelil svoj blagoslov v jeziku vernikov. Med mašo je bilo ljudsko petje, kar je najbrž najbolj prav ob takih ljudskih pobožnostih, da lahko vse ljudstvo sodeluje.

Po evangeliju je spregovoril misijonar Jože Mlinarič. Najprej je predstavil svoj misijon v Burundi v srednji Afriki, nato pa je prešel na Mater božjo, ki jo prav tako častijo tudi mladi kristjani v misijonih in se ji priporočajo z molitvijo, petjem in tudi ritmičnim rajanjem, ki je zanje prav tako molitev. Tudi mi moramo častiti Marijo Devico, ki nam je zgled vere in sodelovanja z milostjo.

Pred mašo in med njo je bila priložnost za sv. spoved, saj smo v postnem času. Precej jih je bilo, ki so to priložnost uporabili za dobro velikonočno spoved in so bile vse spovednice ves čas zasedene. Zato je bila udeležba pri sv. obhajilu prav množična. Izkazalo se je, da je Mirenski Grad res primeren kraj za takšna verska srečanja tudi za nas, ki smo tostran državne meje, ki bi nas ne smela ločevati in razlikovati.

Misijonar med nami

Salezijanec Jože Mlinarič je bil 16 let misijonar v državi Burundi v Srednji Afriki. Lansko leto je moral s sobratom Avgustom Horvatom zapustiti deželo, ker ga je vlada izgnala kot vse druge tuje misijonarje in misijonarko. Diktatorski in brezbojni režim je po več letih tihega preganjanja katoličanov segel po tem skrajnem sredstvu. Ta prisiljeni dopust sta oba misijonarja izbrala za dopolnilni študij na salezijanski univerzi v Rimu.

Ko smo zanj zvedeli, smo ga povabili v Gorico, da tudi v letošnjem postnem času kak misijonar obiše našo mladino v osnovnih in srednjih šolah kot že prejšnja leta. Rad se je odzval in preživel v Gorici teden dni. Obiskal je številne naše osnovne in srednje šole, kjer so ga povsod z veseljem in zanimanjem sprejeli. V nedeljo je še pridigal na Travniku, maševal pa na Placuti in popoldne še na Mirenskem Gradu. V nedeljo zvečer se je vrnil v Rim, da nadaljuje študij. Ob odhodu je dejal, da ima trdno upanje, da se vrne v Burundi, ker so tam ob koncu lanskega leta zamenjali prejšnjo vlado in je novi predsednik dober katoličan.

G. misijonarju smo hvaležni za njegov obisk in za vse, kar je dobrega med nami storil.

SSS - Tajništvo Gorica v N. Gorici

Domače in prijateljsko je bilo srečanje odbora Sindikata slovenske šole - Tajništvo Gorica z Zvezo sindikatov iz N. Gorice. Sestanek, ki je bil v sredo 9. marca 1988 na Zvezi sindikatov v N. Gorici, je bil sproščen in trezen.

Pozdravu in uvodnim besedam predsednika občinskega sindikalnega sveta Galeta Franca so sledila razna poročila: Dora Šablon, predstavnica učnega in neučnega osebja v sindikatu (o zahtevah, problemih šolnikov in šolstva); Koglot (z veseljem ugotavlja, da je prišlo do ponovnega sodelovanja tudi na profesionalni ravni); Leopold Devetak, predsednik SSS (predstavi člane odbora in ponazori delovanje sindikata, ki skrbi predvsem za ohranitev in bogatitev šolstva na Goriškem); Mar-

jan Vončina, tajnik SSS (o šolah in šolskih stavbah na Goriškem).

Ob izčrpnih referatih se je kmalu razvil zanimiv razgovor o kvaliteti pouka, prepogostih in nepremišljenih šolskih reformah, znanju, ki še vedno ni zadostno ovrednoteno. Do izraza je prišla misel, da na tej in drugi strani meje — sicer meja obstaja, vendar jo podobna srečanja prebijajo — je živa želja po izobrazbi, spoznavanju in sodelovanju. Predvsem v zadnjih letih postajajo vezi med Gorico in Novo Gorico vedno trdnješe na najrazličnejših poljih, tako da res ima človek kdaj pa kdaj občutek, da se njegovo življenje odvija v starem goriškem prostoru, ki ga ni delila nikakršna meja.

Dobrodošle so prišle tudi praktične informacije, ki nam večkrat (tudi po naši krivdi) manjkajo: že obče znano tekmovanje za Cankarjevo priznanje se bo razširilo tudi na področje matematike; letošnji DOSP (Dijaško obmejno srečanje Primorske) bo potekal v že ustaljeni tradicionalni obliki, organizacijsko pa ga bo vodila Idrija (iz raznih vzrokov ne bodo prisotne italijanske šole); meseca septembra bo Dan prosvetnega delavca, na katerega je bil vabljen tudi SSS.

SI

Primorska poje

Letošnja revija pevskih zborov »Primorska poje« se bo začela v petek 18. marca z nastopom v Kulturnem domu v Gorici. Zaključila se bo v nedeljo 10. aprila v Bovcu in Podnanosu (Sentvidu). Skupno bo 21 nastopov, pri katerih bo sodelovalo kakih 3500 pevcev; 40 zborov se je prijavilo iz našega zamejstva.

V Kulturnem domu bodo nastopili: moški zbor »A. Paglavca« iz Podgore, dekliški zbor »Vesna« iz Sv. Križa, mešani zbor »C. Silič« iz Vrtojbe, mešani zbor »Halletum« iz Izole (italijanski) ter mešani zbor »Obala«, Koper. Začetek ob 20.30. Istočasno bo tam razstava slik umetnika Iva Mršnika iz Knežaka na Pivki, katere otvoritev je bila 15. marca.

Problemi števverjanske občine pred deželnim svetom

Predsednik Deželne komisije za kulturo, poklicno izobraževanje in šport, deželni svetovalec SSK Drago Štoka in deželni svetovalec KPI Ivan Bratina sta se 8. marca srečala na sedežu deželnega sveta z delegacijo števverjanske občine, kateri je načeloval župan Ivan Humar, ob njem pa sta bila še občinski odbornik Rudolf Koršič in občinski tajnik Giorgio Redivo.

V daljšem razgovoru se je govorilo o problemih, ki zadevajo občinsko upravo: slovenski značaj občine, nizko število prebivalcev ob veliki ozemelski razsežnosti, z značilnostmi gorskega področja. Te značilnosti bi bilo treba upoštevati pri deželnih posegih. Govorilo se je tudi o stvarnih problemih: preureditev ene občinskih stavb v dom za ostarele, protipožarni ukrepi v osnovni šoli, poseg pri javnih zgradbah za prihranek energije, posodobitev pokopališč, vzdrževanje cest, izplačanje razlaščenca za razlastitve v zvezi s cesto vina in češenj. Posebno pozornost so posvetili zemeljskim usadam, ki ogrožajo eno izmed cest in nekatere stavbe. Za rešitev tega zadnjega problema bi morala poseči deželna služba za civilno zaščito. Deželna svetovalca sta se obvezala, da bosta posredovala pri pristojnih odbornikih, da se omenjeni nerešeni problemi čimprej uredijo. Ob koncu so se udeleženci srečanja povoljno izrazili o razgovorih in poudarili važnost tesnejšega sodelovanja med občinsko upravo in deželnim svetom.

Praznik dneva slovenske kulture na Laškem

V petek, 11. marca, je bila v prostorih rojanskega sveta v Selcah (Ronke) v večernih urah Prešernova proslava. Organizirala sta jo slovenska komisija pri Večnamenskem centru v Ronkah in društvo Jadro iz Ronk, ki povezuje vse Slovence na Laškem.

Priložnostni dvojezični nagovor je imela Aleksandra Devetak, predsednica omenjene komisije. Program so izvajali otroci slovenske osnovne šole v Romjanu, ki so ponovno potrdili veliko vlogo, ki jo ima slovenska šola v tem prostoru za razvoj slovenske kulture.

Davorin Devetak je v imenu društva Jadro prvič predstavil in tudi komentiral

V teku so dela za razširitev ceste na Sv. goro. Več ko bo prispevkov, prej bodo ta dela končana. Potem pa bo treba cesto tudi asfaltirati, kar bo terjalo nove finančne napore

štiri pesmi naše pesnice Nivee Samar. Recitirala sta jih prof. Renco Frandolič v slovenskem jeziku in prof. D. Fabris v univerze Tretje dobe v Trstu v italijanskem jeziku. Nato je sledil kulturni program mladih recitatorjev društva Oton Zupančič iz Standreže, z optično in zvočno spremljavo. Pesmi štandreškega rojaka Andreja Budala je pripravila dr. Nataša Pavlin. Poslušalce so vzpodbudile k razmišljanju in vrednoti naše slovenske identitete, saj so bile zbrane v ciklusu z naslovom: »Kar smo, to smo!«

V veseljem vzdušju se je praznovanje nadaljevalo z željo, da bi še dalje skrbeli za našo lepo slovensko besedo in naš narodni obstoj na tem južnem delu naše Pokrajine.

K. M.

Šport

Društvene smučarske tekme

Kot je že bilo javljeno, se bodo vršile 27. marca v Rablju (Cave del Predil). Prijavitelj se je treba do četrta 24. marca. Tekmovalci bodo razdeljeni po starosti in pripadnosti v razne kategorije in prvi trije bodo nagrajeni. Na voljo bo tudi avtobus. Društvo iz Rablja bo po tekmi pripravilo zakusko (proti plačilu).

★
EKIPA C 2. Pozitivna pot navzgor Olympia se nadaljuje. V sobotni tekmi v Trzinu so premagali Fincantieri, neposrednega tekmeča za drugo mesto na lestvici, z rezultatom 3 : 2 (15:10, 4:15, 15:4, 6:15, 15:10). Igra sama ni bila preveč lepa, igralci premalo sproščeni, ker sta se pač obe moštvi zavedali, da se odloča napredovanje v višjo kategorijo. Poznala se je tudi živčnost, deloma zaradi sodnikovih odločitev, ki je dal preveč »opominov«. V petem odločilnem setu pa so olympijci pokazali večjo zrelost in borbenost ter več samozavesti, kajti izgubljali so že z 2:9, pa so se zagrizli in nizali točko za točko do 9:9 in svesti si svoje moči so pregazili nasprotnika. Na 2. mestu lestvice s 26timi točkami se nahajajo Fincantieri, Sacile in Olympia. V soboto igrajo doma proti D.L.F.A.C. iz Trsta.

PRVA DIVIZIJA MOŠKI. Fantje so se to pot izkazali. Premagali so Fincantieri iz Trziča s 3 : 1 (15:4, 9:15, 15:8, 15:4). Pozna se, da so se že precej uigrali. To pot je zadovoljila obramba v polju.

PRVENSTVO UNDER 14. Pretekli teden se je začelo tudi to prvenstvo. Dečki so v Gradiški izgubili z 1 : 2. Deklice so v Trzinu nadkrilile Fincantieri s 3 : 0, doma pa so izgubile z Libertas Gorizia z 0 : 3.

Postni govori

Torek 22.3.: Deseta postaja, Jezusa slečje. Tudi jaz sem bil zraven (razčlovečenje).

Petek 25.3.: Enajsta postaja, Jezusa pribijejo na križ. Nekateri pa so bili ravnodušni (ne vroč, ne hladni).

OBVESTILA

Srečanje katehetov bo v nedeljo 20. t. m. v zavodu S. Luigi v Gorici. Začetek ob 10. uri, zaključek ob 17. uri.

Okrogla miza o kardinalu Missi bo v goriškem bogoslovnem središču v petek 24. marca ob 17. uri. O kardinalu bosta govorila prof. S. Tavano in don L. Tavano.

Nikaragua in Contras: o tem bo predavanje v Polivalentnem centru v ul. Baionti v Gorici v četrtek 24. marca ob 20.30. V torek 29. marca ob 20.30 bo v goriškem Avditoriju večer latinsko-ameriške glasbe. Vstop prost.

Slovenska duhovnja v Gorici prireja vsakoletno romanje na velikonočni ponedeljek 4. aprila. Letos pojdemo k svetišču Mater božje pri mestu Rovigo. Prijavitelj se je treba vključno do oljne nedelje v zakristiji pri Sv. Ivanu v Gorici.

V petek zvečer 18. marca, ob 20^h, bo Filibert Benedetič, direktor radia Trst A kramljal z nami, kako je on preživel svoja mlada leta v Trzinu. Obenem bomo predstavili prvo številko Biltena društva Jadro. Zbrali se bomo v dvorani v Selcah.

V »Babni hiši« v Ricmanjih bo v petek 18. marca ob 20.30 odprta razstava starih razglednic z naslovom »Naš čas pretekli«. V soboto 19. marca ob 20.30 bodo v domačem sporedu nastopili: mešani pevski zbor Slavec, ki ga vodi dir. Aldo Kumar, harmonikaški ansambel Miramar, ki ga vodi prof. Eliana Zajec ter učenci osn. šol Ivan Trinko Zamejski iz Ricmanj in Mara Samsa od Domja. V nedeljo 20. marca ob 17. uri koncert godbe na pihala iz Ricmanj, vodi prof. Enio Krizanovski.

Važno za upokojence: Vsi, ki so starejši kot 60 let, imajo pravico do popusta na železnici. Dovolj, da si preskrbijo posebno izkaznico ali pri neki agenciji ali na železniški postaji. Izkaznica (srebrna) stane 5.000 lir, popusta na železnici pa je skoro 40%. Izkaznica je veljavna eno leto. Preskrbijo si jo lahko tudi tuji državljani.

DAROVI

Za Katoliški glas: Terezija Hladnik, Svica 20.000; Marja Copič, Gorica 15.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: C. K. v spomin Viktorja Prašnika 15.000 lir.

Za Pastirčka: Marica Cargo 30.000 lir.

Za Slovensko skupnost: N. N. 50.000; M. S. 10.000; M. Cargo 20.000 lir.

Za cerkev v Števerjanu: Albin, Edi, Lojze in Bruno Hlede v spomin pok. Alcide Giuliani 50.000; zlatoporočena Miklus 100.000; Ana Koren v spomin pok. Frančiške Klanjšček 50.000; N. N. 10.000; N. N. 50.000; skavtinja ob 1. obletnici smrti Alenke Černic 25.000; N. N. 50.000; N. N. 50.000; N. N. 100.000; N. N. 30.000; N. N. 50.000; Anica in Dragica Maraž v spomin na pok. brata Dragiča 200.000; N. N. 50.000; Lucijan Vogrič ob srebrni poroki 100.000; N. N. 50.000; N. N. 100.000; N. N. 50.000; letnik 1927 100.000; Fani Pintar 50.000 lir.

Za cerkveni pevski zbor v Števerjanu: Albin, Edi, Lojze in Bruno Hlede 100.000; N. N. 50.000; Felička Humar 50.000; Marcello Humar 100.000; N. N., Gorica 50.000; sinovi, hčerka, žena v spomin na pok. Albine Hlede 300.000 lir.

Za cerkev na Jazbinah: N. N. ob prazniku Marije Pomočnice 100.000; N. N. 150.000; Sonja Štekar 50.000; Zdravko Klanjšček v spomin na pok. Viktorja Prašnika 300.000; N. N. 200.000; nekateri verniki iz Jazbin v spomin na pok. Delise 160.000; N. N. 50.000 lir.

Za obnovitev cerkve v Sovodnjah: Ana Ožbot namesto rož na grob tragično umrlega Fabricija Battisti 50.000 lir.

Za cerkev na Peči: sestra Tina z družino v spomin na pok. Stefana Kovica 100.000 lir.

Za cerkev v Jamljah: Jožef in Melanija Kojnc ob zlati poroki 200.000 lir.

Za cesto na Sv. goro: Albina Brišček v spomin na pok. iz druž. Taučer 40.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Albina Brišček v spomin na pok. iz družine Taučer 10.000; N. N. namesto cvetja na grob Rafaela Škerlavaja za popravilo orgel 30.000; Armando Škerlavaj v spomin na mamo Marijo in strica Danilota 50.000; Irma Kraus v počastitev spomina ge. Gabrijele Franko 30.000; Friderik Tavčar v spomin na ženo Edo ob 1. obletnici smrti 50.000; Anica Daneu za popravilo orgel 48.700 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Slovenske oddaje na vatikanskem radiu

Radio Vatikan oddaja vsak dan v raznih jezikih. Okvirni tedenski program slovenskih oddaj je naslednji:

Ob ponedeljkih: Iz življenja Cerkve v središču krščanstva in pri nas.

Ob torkih: Vsak 2. in 4. torek v mesecu: Mladinska oddaja; vsak 1. in 3. torek v mesecu pa druge tematske oddaje.

Ob sredah: Tedensko srečanje z Janezom Pavlom II. pri splošni avdienci.

Ob četrtek: Krščanstvo v življenju. Kulturne in teološke teme.

Ob petkih: Verske aktualnosti.

Ob sobotah: Duhovna misel za nedeljo (pripravlja p. Miha Žužek).

Ob nedeljah: Oddaje so posvečene misijonom, bolnikom in pomembnejšim dogodkom.

Cas in valovne dolžine slovenskih oddaj: Redna večerna oddaja ob 18,45; jutranja ponovitev ob 4,45.

Valovne dolžine: 196 m (srednji valovi); 49 in 41 m kratki valovi.

Za Sv. goro: M. Z. 100.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: ga. Pattavina ob smrti moža Salvatoreja 100.000; Albina Košuta za obletnico smrti moža Stankota 20.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N., Sesljan 50.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Sesljan 50.000 lir.

RAZNO

Zakaj ima zveza komunistov med razvitimi manj ugleda?

Dne 10. marca se je v stari zagrebški mestni skupščini polemično končalo dvodnevno znanstveno zborovanje o razvoju, zagatah in perspektivah jugoslovanskega socializma, ki sta ga ob 50-letnici KPH in prihoda Josipa Tita na čelo jugoslovanskih komunistov pripravila Institut za zgodovino delavskega gibanja hrvaške in Center za idejno in teoretično delo »Vladimir Bakarič« pri CK ZKH.

Polemični je bil tudi konec srečanja, ko so uvodničarji dr. Srdjan Vrcan, dr. Radovan Radonjić in dr. Vladimir Goati spodbudili razmišljanja o tem, zakaj ima zveza komunistov v Sloveniji in deloma na Hrvaškem precej manj ugleda kot v nerazvitih republikah in na Kosovu. Toda razen tega dejstva in primerjav s svetom uvodničarji odgovora niso dali.

Zaradi tega je dr. Nikola Višković dejal, da se je komunistično gibanje, ki bolj ali manj izhaja iz revolucionarnih akcij, tako rekoč spotaknilo ob prag 21. stoletja. S tem pa seveda socializem ni izgubil aktualnosti. »Ne preseneča, da analitiki niso ponudili odgovora, saj ga v življenju ni,« je poudaril dr. Branko Horvat. Po njegovem mnenju bi bila zelo pomenstvena rešitev dosledna decentralizacija politične moči; ker pa se to ni zgodilo, se je partija spremenila v arbitra vsega gospodarskega in družbenega življenja. Tega pa ne sprejemajo predvsem v razvitejših okoljih.

Konferenca o aidsu

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) in britanska vlada sta v Londonu priredili tridnevno konferenco o aidsu. Prišli so znani zdravniki in vladni predstavniki iz veliko držav in organizacij, ki raziskujejo vzroke te bolezni ter pred njo svarijo ljudi. Apostolski sedež je zastopal namestnik predsednika papeške komisije za apostolat bolnikov nadškof Fiorenzo Angelini.

Nadškof Angelini ni bil zadovoljen s potekom konference. Sam je opozoril v svojem govoru, da je veliko preveč besed v razpravah in referatih o kondomu kot najbolj varnem varovalnem sredstvu pred okužbo. Marsikdo, ki spremlja konferenco ob robu, bi lahko dobil vtis, da je njen namen svetovati najbolj zanesljivo preprečevalno sredstvo, ne pa poiskati globlje vzroke bolezni ter ljudem svetovati, naj začno drugače gledati na spolnost.

Skof prvi na smučarskih tekmah

Skof Wilhelm Egger iz Bozen-Brixna se je izkazal tudi kot športnik. Sotekomalce — 70 duhovnikov in veroučiteljev iz svoje škofije — je pustil na belih poljanah daleč za seboj. Skof Egger je sam odprl sankoško tekmo v Falzebenu; smuča pa že od mladih nog.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 18% IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo